

(המשך מעמוד 30)

בשיטה הנוכחית, יש השפעה מוקדמת לרמטכ"ל הר יוצא השפעה מכרעת לשר-הביטחון, ומישקל רב ל- הסכמה בין ראש-הממשלה וכמה שרים. שיטה זו נתנה לצה"ל כמה רמטכ"לים מצטיינים, וכמה פחות מצטיינים. אבל בשנת ה'כ"ה של המדינה, אחרי שקם במדינה דור שלם שעבר את צה"ל והרואה את בעיותיו ללא מליצות נבובות, אפשר לדרוש נוהל תקין וסדיר יותר, ובעיקר נוהל המבטיח שיחזור המינוי מהשפעות פוליטיות- מיסלגיות.

אין להשאיר את העניין בידי איש אחד או שניים. אחד הפיתרונות הוא להקים פורום מועצת-ביטחון ממלכתית, כפי שקיימת במדינות דמוקרטיות רבות, לרבות ארצות-הברית. מועצה כזאת, המורכבת מן הנוגעים במישרין לענייני הביטחון, תכונן שיטה טובה — טובה דמוקרטית וטובה לביטחון — לקביעת דרכי הקידום של קצינים בכירים, תוך מניעת כל חשד וכל חשש מפני אינטריגות במקום הרגיש ביותר במדינה.

המועצה הבטיח שהרמטכ"ל יהיה האיש המתאים ביותר, אדם שכישרונו והשקפתו המיקצועיות נבדקו היטב ילגופם לפני המינוי — ולא דווקא האדם הנוח ביותר לשילטון.

ממונה לענייני ביטחון

שאלת ההגחיה הדמוקרטית של מערכת-הביטחון היא חשובה ואקטואלית. לא פחות חשובה ואקטואלית שאלת הביקורת הדמוקרטית עליה.

האמת הפשוטה היא שהכנסת אינה קיימת, בכל הנוגע לביקורת על מערכת זו.

היא התפטרה מזמן מתפקיד חיוני זה, ומסרה אותו לוועדת-החוקי-הביטחון. ועדה זו, שאין בה אופוזיציה, ניזונה באופן בילעדי מפי שר-הביטחון ושליחיו. אין לה ידע עצמאי. אין לה כל אפשרות להצטייד במידע בלתי-תלוי. זוהי ביקורת ללא עיניים וללא ידיים. עיתור נאים רבים יודעים ושומעים יותר מחברי הוועדה. מסופקני אם הוועדה ידעה, למשל, אף שמץ מן המידע שמסרתי זה עתה לכנסת.

אני מעלה לדיון הצעה שכבר השמעתי אותה מעל דוכן זה: שהכנסת תאמץ לעצמה את השיטה שנתקבלה

עלידי הבונדסטאג הגרמני, אחרי הלקח המר והגורא של הרפובליקה הווימארים.

באופן מעשי: אני מציע שהכנסת תמנה ממונה לענייני-ביטחון, אישיות בכירה שתפעל

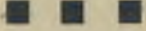
האזרח אריק שרון מנשק ידידה

ממעם הכנסת, במעמד דומה לזה של מבקר-המדינה.

אני מציע שהממונה יקבל את הסמכות הבלתי- מוגבלת לקבל כל מידע על הנעשה במערכת-הביטחון, תוך מגע ישיר ובלתי-אמצעי עם כל הדרגים, משר-

הביטחון ועד לטוראי בשדה. ייסרינא ביחדות, יעיין נא במיסמכים, יראייןנא את הנוגעים-בדבר. אני מציע שהממונה ידווח במישרין לכנסת, לוועדת- החוקי-הביטחון או לוועדת-ביטחון מיוחדת (הגיע הזמן להפריד בין ביטחון וחוק — שני שטחים שונים לחלוטין!) על מימצאיו. יעוררנא חקירות מטעם הכנסת, וידאג לכך שבית-הנבחרים הריבוני יהיה מעודכן לגבי הנעשה במערכת-הביטחון. שיהיה, כמו שאומרים, "בעניינים". הדבר חשוב שבעתיים נוכח העובדה המצערת והמדאיגה שכמה פרשיות שנודעו לאחרונה מעידות שנגע השחיתות חדר, פה ושם, גם לצה"ל עצמו.

אני מציע לכנסת לדון, בצורה שתומצא לראויה, בנסיבות פרישתו של האזרח אריק שרון מצה"ל, ותשמע דברים מפיו — ושתוך כדי כך תדון בהשלכות הרחכות יותר של פרישה זו לגבי סדר-הקידום במדינה ובצה"ל.

ההמשך דמה לקומדיה גרועה. משה דיון, שבמשך כל הנאום הפגין עוינות קיצונית, עשה העוויות בפניו, שכב על כיסאו בווה מופגנת של אי-איקפתיות צברית, הסתכל בתיקרה והציג הצעות דומות, קס, עלה לדון כן ואמר:

שר-הביטחון משה דיון: אדוני היושבי-ראש, כנסת נכבדה, שמעתם את הצעתו של חבר-הכנסת אורי אבנרי — דוגמאות והסברים מפורטים מדוע צריך לדון בהצעה זו. על יסוד ההסברים ששמעתם, אני מציע לא לדון ולהוריד את ההצעה מסדר-היום.

זה היה הכל. היתה זאת התגרות חוצפנית בכנסת — סירוב מוחלט של השר להסביר לבית-הנבחרים מה קרה, ולדווח לכנסת על עניין מרכזי.

איך הגיבה הכנסת? היא צחקה בטוב-לב, כאב למראה תעלוליו של צבר חמוד ועוקצני. ואחר-כך הורידה את העניין מסדר-היום.

דבר נדיר הוא שאף ח"כ אחד אינו מציע להעביר ביר לוועדה הצעה שהועמדה לדיון. זוהי הזדמנות מבו-קשת להשמיע נאום "חינם", ואכן, שמואל תמיר קפץ על המציאה ונרשם מראש (כל הנרשם ראשון זוכה). אבל כשהגיע המועד, אחרי דברי דיון, נסתבר כי תמיר מחק את שמו בשקט. גם הוא לא העז להתגרות בדיון ולעורר עליו את רוגזו. הוא הצביע בעד הורדת העניין מסדר-היום.

וכך הצביעה הכנסת פה אחד — כשרק יזי הבו-דה הורמה למען דיון בעניין ביטחוני מרכזי זה.

אגד המחלקה לחסי, סחוק וסחוק ציבור

קשה לנהוג בכביש עמוס - להבא סע באוטובוס